

Keuzes maken

Beste ethicus,

Ik ben persoonlijk begeleider van Janneke, een leuke meid van 20 die sinds een jaar bij ons woont. Ze heeft een lichte verstandelijke beperking. Destijds hebben haar ouders ons verteld dat Janneke geen seksuele gevoelens heeft. De vriend die zij toen al had, een jongeman van haar eigen leeftijd die geen handicap heeft, was volgens hen een goede vriend. Niets meer en niets minder.

Inmiddels heeft Janneke nu ook haar seksualiteit ontdekt. Ze neemt mij steeds meer in vertrouwen, en ik krijg langzamerhand mijn twijfels over haar vriend. Zij krijgt nogal dure cadeaus van hem, zoals laatst een iPhone. Ik ben bang dat wij met een loverboy van doen hebben, maar heb daarvoor geen bewijs.

Wat te doen? Ik heb er tot nu toe met één collega over gepraat. Die vindt dat ik dit in ons team aan de orde moet stellen. Maar andere teamleden zijn natuurlijk net zo min detective als ik, dus die komen ook niet te weten of mijn verdenking klopt. Dan sta ik mooi voor schut, ik heb toch al de naam dat ik preuts ben.

En haar ouders op de hoogte stellen? Dan zijn de rapen gaar. Het zou mij niks verbazen als ze Janneke pardoes terug naar huis zouden halen. Wat goed kan zijn om uit handen van een loverboy te blijven, maar het zou haar ontwikkeling van het laatste halfjaar in één klap tenietdoen, en haar zelfstandigheid op allerlei gebieden ernstig aantasten.

In handen van een loverboy?

Geacht teamlid,

Ook 20jarigen zonder verstandelijke beperking komen in onze complexe samenleving op allerlei manieren in de problemen. Ze gaan te hoge hypotheeken aan, worden opgelicht, bezoeken de verkeerde feestjes, raken aan de drank, drugs of gokautomaat, of verstrikt in de netten van lover-

boys. Je kunt wel zeggen dat het hier om volwassen mensen gaat die zelf mogen weten in welk verderf zij zich storten, maar in de praktijk doe je natuurlijk alles om mensen die je na staan, uit de goot te houden. Iemand met een verstandelijke beperking is extra kwetsbaar. Janneke heeft niet voor niets een persoonlijk begeleider. Als er bij haar echt een loverboy in het spel is, moet zij onverwijd

uit zijn klauwen worden gered. Er staat veel op het spel: haar vertrouwen in jongens, haar gezondheid, haar vrijheid, haar beroepskeuze. Een loverboy is in staat om alles wat Janneke, haar ouders en u hebben getracht op te bouwen, in een paar rake klappen teniet te doen.

Maar wat als uw vermoeden niet klopt? U zegt over geen enkel bewijs

beschikken. Goed, misschien is 'bewijs' in dit stadium ook veelgevraagd, maar u zult wel degelijk moeten nagaan welke aanknopingspunten u eigenlijk heeft.

Bedenk wel: een vriendje van loverboy-activiteiten verdenken, alleen vanwege een cadeautje, een snelle auto of ongebruikelijke hoffelijkheid, kan zomaar zélf een soort onrecht zijn. Het feit dat zij de jongen al jaren kent, zou een aanduiding kunnen zijn dat hij geen loverboy is. U zou echt niet de eerste zijn die in gedachten iemand allerlei intenties toedicht die op gedachtespinsels zijn gebouwd. Pas dus op! Als je iemand eenmaal verdenkt zie je alles wat hij doet als bevestiging van je vermoedens. Zo ontstaat een vicieuze cirkel. Bij iemand die, zoals u zelfrelativerend opmerkt, als 'preuts' bekend staat, is het extra oppassen geboden. Want verdenkingen kunnen hun eigen nare realiteit creëren. Janneke gaat zich verscheurd voelen, de jongen zal zich verongelikt gedragen en als de ouders hun dochter thuis houden, kan de schade nog groter worden. Mocht achteraf blijken dat het loos alarm was, dan is Janneke beschuldigd, haar vriendje onterecht beschuldigd, de relatie van Janneke zelf en van haar vriendje met de instelling verstoord en ja, inderdaad bent ook

u aangeschoten wild. Mensen zullen nóg eens naar u luisteren!

Dat is allemaal géén reden om met uw vermoedens niets te doen. Houd ze echter eerst voor uzelf en vraag die ene collega om geduld en extra alertheid. Bekijk intussen eens op www.bewareofloverboys.nl waaraan je een loverboy kunt herkennen. Is hij bezig Janneke van anderen los te weken, anderen bij haar zwart te maken? Komen de cadeautjes regelmatig binnen en zijn ze disproportioneel? Heeft de jongen een eerlijk beroep? Heeft hij een vriendenkring die betrouwbaar overkomt? Er is ook niets tegen om bij Janneke regelmatig te informeren hoe de relatie zich ontwikkelt. Zolang zij u in vertrouwen neemt, geeft dat wellicht enig inzicht en tegelijk is zulk vertrouwen, paradoxaal genoeg, ook een teken dat het vriendje juist géén loverboy is. Naarmate u meer concrete redenen hebt om de jongen te verdenken, zult u ook meer mensen van uw twijfels op de hoogte moeten brengen. Beperk ook dan de schade en spreek af dat u samen een *black box* bent: zonder overleg geen informatie naar derden. Ook dan nog neemt u een risico, zeker; dat moet dan maar. Als de jongen geen loverboy is, zal hij misschien ook begrijpen dat u uw zorg motiveert met: "Janneke is kwetsbaar. Je hoort tegenwoordig zoveel, nietwaar?" En als hij het wel is, hebt u Janneke een onschatbare dienst bewezen. • Theo Boer

Stel een vraag

Elke lezer van Klik kan een vraag of probleem voorleggen aan Theo Boer, via de redactie: klik@mbp.nl, of redactie Klik, postbus 8632, 3009 AP Rotterdam.

1-3 oktober, De kracht van... Jubileumcongres in Leleystad van stichting Perspectief, kenniscentrum voor **inclusie en zeggenschap**. Telefoonnummer 030-2363000, www.dekrachtvan.nu.

2 oktober, symposium 'Insigt' in **ouderbegeleiding**, in Antwerpen. Universiteit Antwerpen, telefoon 0032-9/2383125, www.sig-net.be.

5 oktober, studiedag **Spel, beeld en tekst**, over communiceren. In Ede. Bohn Stafleu van Loghum, telefoon 030-6383638, www.bsl.nl.

7 oktober, studiedag **Spel en sociaal-emotionele ontwikkeling**, in Utrecht. Fortior, telefoon 06-40172907, www.fortior.info.

Tentoonstelling

Tot 30 oktober: Iets leuks in huis, weefwerken van mensen met een verstandelijke en/of visuele beperking. Open op werkdagen van 9 tot 17 uur, donderdags tot 21 uur. Stichting Weven met beperking, telefoon 0226-316802, www.wevenmetbeperking.nl.

Poppodium

15 en 24 oktober: Sens11. Poppodium 013 in Tilburg, en poppodium Bibelot in Dordrecht. Informatie op www.sens11.com en sens11.hyves.nl.

Cliniclowns

Theatertour, 2-18 oktober in Dordrecht. Cliniclowns, telefoon 033-4699044, www.cliniclowns.nl.

9 oktober, studiedag **Zorgzwaartepakket**, lijden of leiden? In Utrecht. Zorgfilosofie, telefoon 06-41723180, www.verandercirkel.nl.

9 en 10 oktober, **Autisme**-congres in Utrecht. Nederlandse vereniging voor autisme, telefoon 030-2299800, www.autisme.nl.

Veel meer aankondigingen staan in de Agenda op onze website:

www.klik.org

15 oktober, symposium **Begrijpend lezen**, in Groningen. Novo en universiteit Groningen, telefoon 0595-443214, www.projectbegrijpendlezen.nl.

16 oktober, studiedag **gehechtheid en stressregulatie**, in Utrecht. Fortior, telefoon 06-40172907, www.fortior.info.

21 oktober, symposium **Autisme en angst**, in Rosmalen. Cello, telefoon 0411-685655, e-mail mvanboxtel@cello-zorg.nl.

22 en 23 oktober, conferentie Fakkeldragers in de 21ste eeuw, in Zeist. Nederlandse vereniging van **antroposofische zorgaanbieders**, telefoon 030-6945544, e-mail info@nvaz.nl.

29 oktober, Met het oog op behandeling, congres over behandeling van **gedragsstoornissen**. In Utrecht. Universiteit Utrecht, telefoon 030-2532728, e-mail methethoogopbehandeling@uu.nl. •